

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ

УХВАЛЕНО

Вченою радою

Інституту соціології НАН України

протокол № 6

від «25» червня 2024 року

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ В 2024 РОЦІ

ДО АСПРАНТУРИ ІНСТИТУТУ СОЦІОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ ЩОДО ЗДОБУТТЯ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PHD) ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 054 – СОЦІОЛОГІЯ

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора

Інституту соціології НАНУ

від «28» червня 2024 р. № 67

КИЇВ 2024

Загальна частина

«Правила прийому на навчання до аспірантури Інституту соціології НАН України» розроблено на підставі «Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році» затверджених наказом МОН України від 06.03.2024 №266. «Правила прийому на навчання до аспірантури Інституту соціології НАН України» затверджені на засіданні Вченої ради ІС НАН України діють протягом календарного року.

І. Загальні положення

1. Прийом на навчання до аспірантури (ад'юнктури) здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502).
2. До аспірантури на очну форму навчання для здобуття ступеня доктора філософії на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.
3. На навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва умовою допуску є успішне складання ЄВІ в 2024 році з оцінкою за кожний з його компонентів не менше ніж 150 балів. Альтернативним допуском може бути ЄВІ у 2023 році з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів. Сертифікати, що посвідчують знання іноземної мови, не надають доступу до вступу в аспірантуру в 2024 році.
4. Прийом до аспірантури Інституту проводиться у межах ліцензованого обсягу.
5. Підготовка осіб в аспірантурі Інституту здійснюється за рахунок видатків державного та за рахунок коштів юридичних та/або фізичних осіб (на умовах договору).
6. Обсяги підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за рахунок видатків державного бюджету визначаються Президією НАН України. Понад установлені обсяги прийому на місця, що фінансуються за рахунок видатків державного бюджету, здійснюється прийом на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб з урахуванням ліцензованого обсягу.

Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного або місцевого бюджету (за державним або регіональним замовленням) за певним ступенем вищої освіти, мають право повторного вступу для безоплатного здобуття вищої освіти в державних і комунальних закладах вищої освіти за тим самим ступенем освіти за умови відшкодування до державного або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, відповідно до Порядку відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2015 р. № 658.

Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти. Не допускається одночасне навчання за двома чи більше спеціальностями (освітніми програмами, рівнями, ступенями, формами здобуття освіти) за кошти державного або місцевого бюджетів.
7. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить 4 роки.
8. Прийом до аспірантури інституту здійснюється на конкурсній основі.
9. Аспіранти, зараховані на бюджетні місця за державним замовленням:
  - отримують академічну стипендію у відповідності з чинним законодавством України;
  - іногородні аспіранти на підставі довідки з постійного місця реєстрації забезпечуються гуртожитком для несімейних (на період навчання).

II. Строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання

1. Порядок роботи Приймальної комісії: (липень-жовтень) щодня (адреса), крім суботи та неділі, з 10.00 до 16.00.
2. Прийом заяв і документів, вступні іспити, конкурсний відбір та зарахування на навчання до аспірантури денної та заочної форм навчання проводяться в такі строки:

Етапи вступної кампанії	
Початок прийому заяв і документів	03 липня 2024 року
Закінчення прийому заяв і документів	15 вересня 2024 року
Строки проведення вступних іспитів	15 вересня – 29 вересня 2024 р. (дати іспитів визначаються окремим наказом)
Повідомлення про рішення приймальної комісії та зарахування до аспірантури за державним замовленням	До 30 вересня 2024 року
Початок навчання в аспірантурі	1 жовтня 2024 року

III. Порядок прийому заяв і документів

1. Вступники до аспірантури подають такі документи:

1.1.	заяву на ім'я директора Інституту;
1.2.	особовий листок з обліку кадрів;
1.3.	2 фотокартки 3 x 4;
1.4.	список опублікованих наукових праць; копії опублікованих статей / тез <i>(за наявності)</i> ;
1.5.	дослідницьку пропозицію із соціологічної спеціальності <i>(вимоги щодо її підготовки – на сайті Інституту соціології у розділі «Аспірантура»)</i> ;
1.6.	медичну довідку про стан здоров'я за формою № 086/о;
1.7.	копію диплома про закінчення вищого навчального закладу <i>(з собою необхідно мати також оригінал диплома магістра або спеціаліста)</i> ;
1.8.	рекомендацію Вченої ради вищого навчального закладу <i>(за наявності)</i> ;
1.9.	копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера <i>(надається в разі зарахування)</i> ;
1.10.	копію паспорта (1-ї, 2-ї сторінки та сторінки про місце реєстрації);
1.11.	міжнародний сертифікат з іноземної мови, який засвідчує рівні C1 – C2 <i>(за наявності)</i> .

Документи подаються вступниками особисто.

2. Вступники до аспірантури можуть подавати заяви для вступу як на бюджетне, так і на контрактне місце. За результатами вступних іспитів та конкурсного відбору приймальна комісія рекомендує вступника до навчання в аспірантурі або за рахунок державного замовлення, або – на умовах контракту.

Приймальна комісія Інституту допускає вступників до вступних випробувань на підставі поданих (всіх, наведених у переліку, та вчасно) документів і може відмовити вступнику в допуску до

вступних випробувань в аспірантуру в зв'язку з неподанням у встановлений термін документів, визначених Правилами прийому.

3. Вступник подає **Дослідницьку пропозицію**, яка має представляти собою науковий текст, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо (обсягом від 10 до 20 сторінок).

Рецензування та оцінювання дослідницької пропозиції проводиться перед вступним іспитом із соціологічної спеціальності рецензентами з числа докторів та кандидатів наук.

Вимоги до дослідницьких пропозицій та критерії її оцінювання подано в *Додатку 1*.

ІУ. Проведення вступних іспитів та конкурсний відбір

1. Вступники до аспірантури Інституту складають вступні іспити:
  - 1.1. зі спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра / спеціаліста за спеціальністю «соціологія»);
  - 1.2. та подають дослідницьку пропозицію за соціологічною тематикою.Послідовність складання вступних іспитів до аспірантури:
подання дослідницької пропозиції,
вступний іспит зі спеціальності 054 «Соціологія»
2. Вступний іспит зі спеціальності
  - 2.1. Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступному іспиті зі спеціальності, оцінюватимуться за 100-бальною шкалою. Вступники, які наберуть менш як 60 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.
  - 2.2. Програма вступного іспиту із соціологічної спеціальності формується науковими відділами Інституту, затверджується Вченою радою і оприлюднюється на сайті перед початком вступної кампанії.
3. Не допускається перескладання або повторне складання вступного іспиту під час вступної кампанії.
5. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступне випробування у визначений розкладом час; особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального рівня; особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються.
6. Конкурсна оцінка (КО) особи, яка претендуватиме на зарахування до аспірантури, формуватиметься за формулою: $КО = ДП + ВІС$, де: ДП – оцінка дослідної пропозиції (за 100 бальною шкалою); ВІС – результат вступного іспиту із соціологічної спеціальності (за 100 бальною шкалою).
7. Додаткові бали за наукові та навчальні досягнення вступників до аспірантури нараховує приймальна комісія Інституту по прийому вступного іспиту зі спеціальності. Порядок нарахування додаткових балів за навчальні / наукові досягнення для вступників до аспірантури подано у *Додатку 2*.

У. Зарахування на навчання

1. Зарахування на загальних підставах відбуватиметься за сумою балів, отриманих за дослідну пропозицію, вступний іспит зі спеціальності та додаткові бали, нараховані за навчальні та наукові досягнення.
2. Рейтинговий список вступників до аспірантури, які рекомендуються до зарахування, впорядковується за конкурсним балом від більшого до меншого. У разі одержання однакової кількості балів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники, які: мають наукові публікації, брали участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях за спеціальністю; успішно закінчили магістратуру, отримавши диплом магістра з відзнакою; рекомендовані до вступу в аспірантуру Вченою радою вищого навчального закладу (факультету, інституту), наукової установи;

- мають міжнародний сертифікат з іноземної мови, що підтверджує рівні С1 – С2.
3. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за рахунок державного замовлення, можуть бути рекомендовані до зарахування в аспірантуру для освоєння освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за кошти фізичних (юридичних) осіб.
  4. Приймальна комісія приймає рішення про зарахування на навчання на місця, що фінансуються за кошти державного бюджету, відповідно до строків, визначених у п.2 розділу II цих правил.
  5. Рішення Приймальної комісії про зарахування вступника може бути скасоване Приймальною комісією у разі виявлення порушень законодавства з боку вступника.

до Правил прийому в аспірантуру Інституту соціології НАН України для здобуття ступеня доктора філософії із спеціальності «054 – соціологія»

ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ, ЯКА ПОДАЄТЬСЯ ВСТУПНИКАМИ ДО АСПІРАНТУРИ ІНСТИТУТУ СОЦІОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ

I. Загальні положення

1. Дослідницька пропозиція – це науковий текст, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв’язання поставлених задач тощо
2. Мета дослідницької пропозиції – довести, що вступник володіє необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукової діяльності.

II. Структура дослідницької пропозиції

1. Дослідницька пропозиція має містити наступні структурні розділи
  1. Титульна сторінка (див. додаток 1)
  2. Анотація
  3. Ключові слова
  4. Зміст пропозиції
  5. Розділи дослідницької пропозиції
  6. Список літератури
2. Анотація – це стислий опис змісту дослідницької пропозиції (не більше 200 слів), в якому позначається сфера дослідження, основні питання, які мають наукове значення і будуть досліджуватися; результати, які мають бути досягнуті, і їх переваги, на відміну від існуючих в науці.
3. Ключові слова - список понять (3-10), які ідентифікують головний зміст дослідницької пропозиції.
4. Зміст дослідницького проекту має містити наступні складові
  - Вступ
  - Ступінь розробленості теми
  - Дослідницькі задачі і підходи
  - Наявні розробки автора
  - Робочий план, етапи виконання дослідницького проекту
  - Очікувані результати
  - Список літератури
5. *Вступ* окреслює актуальність, мотивацію щодо вибору теми, презентує дослідницьку гіпотезу та мету дослідження.
6. *Ступінь розробленості теми* розкривається за допомогою огляду основної наукової літератури, на якій буде ґрунтуватися дослідження. Його мета продемонструвати ознайомлення з сучасним станом дослідження поставлених проблем, здатність критично оцінювати існуючий науковий доробок та обґрунтовувати нові напрями дослідження.
7. *Дослідницькі задачі і підходи* представляють методологію дослідницької пропозиції дизайн дослідження, уточнюють не вирішені в повній мірі аспекти проблеми.
8. *Наявні розробки* автора мають представити результати попередніх робіт, які дотичні до запропонованої теми проекту (*наукових досліджень, курсових, бакалаврської, магістерської, отримані гранти, досвід стажування за кордоном, участі у літніх школах та спеціальних семінарах, тренінгах*).
9. *Робочий план, етапи виконання дослідницького проекту* представляють послідовність вирішуваних завдань, визначають види робіт, які потрібно здійснити. В плані мають бути відображені такі види

робіт як: підготовка аналітичного огляду спеціальної літератури за темою; робота з бібліотечними ресурсами; уточнення дослідницьких задач і підходів; періодичні, поетапні обговорення на засіданнях наукового відділу; підготовка наукових статей для фахових видань в Україні; розробка програми та інструментарію емпіричного дослідження; підготовка грантових пропозицій для фінансування емпіричного дослідження; оцінка та опис характеристик емпіричної бази дослідження; здійснення збору та обробки емпіричної інформації; аналіз та узагальнення емпіричних даних; доповідь / виступ на методологічному семінарі в Інституті соціології НАН України; підготовка доповідей для наукових конференцій за результатами дисертаційного; уточнення теоретичної моделі дослідження на основі отриманих емпіричних даних та підготовка рекомендацій (практичних пропозицій).

План також має фіксувати проходження етапів контролю за виконанням дисертаційного проекту (проміжні та підсумкова атестації за навчальним планом; обговорення розділів дисертації та представлення повного тексту дисертації на засідання наукового відділу; оформлення дисертації, автореферату та представлення до спеціалізованої вченої ради на основі рекомендації наукового відділу / відділів; оформлення пакету дисертаційних документів, подання до спеціалізованої вченої ради; захист дисертації.

Кожен пункт плану повинен мати строк виконання – впродовж всіх 4-х років навчання (на який місяць/квартал/півріччя або навчальний рік).

10. *Очікувані результати* стисло формулюють те що стане результатом вирішення поставлених завдань, їх науково цінність, якими є основні аргументи обґрунтованості дослідницьких результатів.

11. *Список літератури* містить лист (за абеткою) усіх посилань, зроблених у дослідницькій пропозиції.

III. Вимоги до оформлення дослідницької пропозиції

1. Орієнтовний обсяг – до 1500 слів українською мовою (5-10 сторінок друкованого тексту). Дослідницька пропозиція оформлюється як електронний документ у форматі rtf (назва файлу: <прізвище.rtf>), через 1,5 інтервали, шрифт Times New Roman 14 (за винятком символічних шрифтів у формулах). Оформлення титульної сторінки див. Додаток 1

2. При оформленні списку літератури можна використовувати Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015» або один із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, які є загальнозживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт. Див.

https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_4_12_red1.pdf

3. Дослідницька пропозиція підписується вступником та передбачуваним науковим керівником на останній сторінці тексту (з прізвищем та ініціалами після підпису).

4. Подається до відділу аспірантури Інституту соціології НАН України електронному та роздрукованому вигляді.

IV. Критерії оцінки дослідницької пропозиції

1. Рецензування дослідницької пропозиції проводиться рецензентами з числа докторів та кандидатів наук, які визначаються приймальною комісією на основі близькості їхнього наукового доробку пропонованим вступниками темам

2. Дослідницька пропозиції оцінюються за 100- бальною шкалою перед вступним іспитом із соціологічної спеціальності.

3. Оцінювання дослідницької пропозиції здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт виявив високий рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань, вміння ставити проблему, обґрунтовувати її наукове і соціальне значення, а також розуміння співвідношення між

	реальною проблемою та рівнем її концептуальності. Дослідницька пропозиція характеризується повнотою висвітлення використаних джерел, володіння методами збирання та інтерпретації емпіричної інформації. Роботу вирізняє самостійність, грамотність та оригінальність в осмисленні матеріалу; обґрунтованість поданих висновків і рекомендацій.
76 – 90	Дослідницька пропозиція засвідчує у цілому високий рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань абітурієнта, здатність до їх аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Дослідницька пропозиція засвідчує задовільний рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань і здатності до їх засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Дослідницька пропозиція засвідчує незадовільний рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань абітурієнта, що виявляється в поверхневому аналізі і випадковості залучених до аналізу джерел, слабкості логічного викладу, необґрунтованості поданих висновків, вадах мовностилістичного оформлення.

4. У випадку, якщо екзаменаційна оцінка за дослідницьку пропозицію є нижчою за 50 балів (0 – 49 балів), абітурієнт рішенням приймальної комісії не допускається до участі в наступних вступних випробуваннях.

Додаток 2

до Правил прийому в аспірантуру Інституту соціології НАН України для здобуття ступеня доктора філософії із спеціальності «054 – соціологія»

Порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення вступників до аспірантури Інституту соціології НАН України для здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності «054 – соціологія»

Навчальні та наукові досягнення	Кількість балів
Міжнародний сертифікат з іноземної мови, отриманий за останні два роки, що підтверджує рівні C1 – C2	C1 – 5 C2 – 10
Диплом переможця та призера міжнародної студентської олімпіади по соціології*	40
Диплом переможця та призера всеукраїнської студентської олімпіади МОН України з фаху* (за зайняті місця відповідно)	за 1-е – 20; за 2-е – 15; за 3-є – 10.
Диплом переможця та призера конкурсу наукових студентських робіт МОН України з фаху*	за 1-е – 20; за 2-е – 15; за 3-є – 10.
Диплом переможця та призера конкурсу наукових студентських робіт НАН України з фаху*	за 1-е – 20; за 2-е – 15; за 3-є – 10.
Диплом лауреата премії НАН України для молодих учених та студентів вищих навчальних закладів за обраною спеціальністю*	10
Стаття у науковому виданні, включеному до Переліку наукових фахових видань України (за обраною спеціальністю)**	15 (кожна стаття)
Стаття у виданні, яке входить до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science, Index Copernicus та інші) за обраною спеціальністю**	25 (кожна стаття)
Одноосібна монографія або розділ у колективній монографії, яка рекомендована до друку вченою радою факультету/інституту чи ВНЗ**	10
Участь у науковій всеукраїнській конференції (за умови опублікування тез доповіді за обраною спеціальністю)**	5 (кожна теза)
Участь у науковій міжнародній конференції (за умови опублікування тез доповіді за обраною спеціальністю)**	10 (кожна теза)
Рекомендація Вченої ради факультету/інституту до аспірантури (за наявності)	5
Диплом магістра/спеціаліста з відзнакою за обраною спеціальністю	10

* – диплом, отриманий під час навчання в магістратурі;

** – за період не більше 3-х років до моменту вступу (в сумі не більше як 60 балів за публікації та участь у конференціях);

*** – за період не більше 3-х років до моменту вступу.